

Ukrajina uznala banderovce za válečné veterány

 [novinky.cz/clanek/zahranicni-ukrajina-uznala-banderovce-za-valecne-veterany-40261756](https://www.novinky.cz/clanek/zahranicni-ukrajina-uznala-banderovce-za-valecne-veterany-40261756)

Vysoce třaskavý zákon podpořilo minulý týden ve čtvrtek 236 ukrajinských poslanců, o deset více, než bylo potřeba ke schválení.

Status válečného veterána s příslušnými výhodami tak bude nyní náležet i tzv. banderovcům, jak jsou označováni členové Organizace ukrajinských nacionalistů (OUN) a jejího vojenského křídla Ukrajinské povstalecké armády (UPA) spojených s velitelem Stepanem Banderou.

A to budí u mnohých odpor. „Přijetím takových zákonů dnešní Ukrajina přijímá zodpovědnost za válečné zločiny spáchané těmito skupinami bez jakéhokoliv časového omezení. Obětem těchto zločinů se tak otevírá cesta, aby Ukrajinu žalovaly u mezinárodních soudů,“ napsal na Facebook šéf Ukrajinského židovského výboru Eduard Dolinsky.

„Vidím je jako vrahy Židů“

Ten se zároveň podivil, že pro zákon zvedl v parlamentu ruku i židovský aktivista Georgij Logvinskij.

„Vidím je jako vrahy Židů,“ řekl pak Rádiu Svobodná Evropa izraelský velvyslanec na Ukrajině Joel Lion na adresu Stepana Bandery a Romana Šuchevyče, tehdejších vůdců ukrajinských nacionalistů.

Oficiální reakce z polské ani ruské strany se zatím kupodivu neobjevila.

Kreml nicméně už dříve snahy o rehabilitaci válečných ukrajinských nacionalistů odsuzoval jako „překrucování historie“.

Členové OUN a UPA se podíleli na masakrech, při nichž byly zavražděny až statisíce příslušníků etnických menšin, především Poláků, ale také Židů, Čechů či Rusů. Odhady počtu obětí se přitom kvůli chaosu, který tehdy v regionu panoval, značně různí.

Podle údajů z letošního května stále žije více než 1200 příslušníků obou zmíněných organizací, kteří se zúčastnili válečných akcí. Na status veterána měli přitom dosud nárok jen ti, kteří v letech 1941 až 1944 bojovali proti nacistickému Německu a později byli rehabilitováni jako oběti poválečných represí.

Příslušný zákon podepsal v roce 2015 nynější ukrajinský prezident Petro Porošenko, který bojovníky OPA a UPA velebil jako „příklad hrdinství a vlastenectví“.

„Hrdina Ukrajiny“ zemi rozděluje

Nově jsou však jako bojovníci za svobodu uznáni i ti, kteří v letech 1944 až 1956 bojovali proti sovětské armádě, včetně těch, kteří spolupracovali s nacisty na holokaustu.

Schyluje se přitom k dalšímu kontroverznímu kroku – ukrajinští poslanci totiž minulý týden vyzvali Porošenka, aby Banderovi vrátil titul Hrdina Ukrajiny. Ten mu prvně v roce 2010 udělil už prezident Viktor Juščenko, přičemž jeho nástupce Viktor Janukovyč tento krok zrušil.

Ministr zahraničí Pavlo Klimkin také v říjnu navrhl, aby na Ukrajině vznikl Pantheon hrdinů, kde by byl uložen popel významných osobností pohřbených v cizině včetně Bandery.

Průzkumy přitom ukazují, že i obyvatelé Ukrajiny jsou v názoru na tohoto nacionalistického lídra rozděleni na dva zhruba stejně velké tábory.

Bandera, jenž usiloval o vznik samostatné Ukrajiny, zprvu organizoval zejména útoky proti polským úřadům. Později spolupracoval s nacisty, velkou část války byl však internován v

Německu, když Berlín odmítl tolerovat jím vyhlášený stát. Po válce žil v exilu v Mnichově, kde jej v roce 1959 zavraždil agent sovětské KGB.